

KMETTY JÁNOS

1889-1975

KAROSSZÉKBEN ÜLŐ NŐ,
HÁTTÉRBE KÉK VÁROSSAL 1920 KÖRÜL
OLAJ, VÁSZON 74.5 X 61.5 CM
JELEZVE JOBBRA LENT: KMETTY

IRODALOM:

KMETTY JÁNOS: **FESTŐ VOLTAM ÉS VAGYOK.**
BUDAPEST, 1976.

SZABÓ JÚLIA: **EGY JEGYZETFÜZET KMETTY
JÁNOS HAGYATÉKÁBÓL. ARS HUNGARICA,**
1977/1.

MŰCSARNOK, **KMETTY JÁNOS EMLÉKKIÁLLÍ-
TÁS, 1978.**

URI IBOLYA: **KMETTY JÁNOS. BUDAPEST,**
1979.

“**EGY TEST KÉT IRÁNYBAN HALADÓ LAPJA
ADJA A TÉRI KÉPZETET, KÉT TEST TÖBB-
IRÁNYBA VALÓ HALADÁSA MÁR TÉRBELI ÉLE-
TET ÉS VISZONYLATOT AD. A KOCKA MINDIG
KOCKA, AMELY A TERMÉSZET MINDEN IGAZÁT
MAGÁBAN HORDJA. A TERMÉSZET TULAJDON-
SÁGÁNAK KERESÉSE NEM OK ARRA, HOGY
MAGÁT A TERMÉSZETET ELTŰNTESSÜK**” - ÍRJA
A MŰVÉSZ JEGYZETFÜZETÉBEN EGY RAJZSORO-
ZATHOZ MELLÉKELVE GONDOLATAIT. A RAJZ-
SOROZATON LÁTHATÓ FEJTANULMÁNYOK A
KAROSSZÉKBEN ÜLŐ NŐ CÍMŰ FESTMÉNY KON-
STRUKTÍV JELLEGŰ KÍSÉRLETI FÁZISAI.

“**KMETTY ÍROTT-RAJZOLT FELJEGYZÉSEI 122
OLDALON ÁT VALLANAK A MŰVÉSZ ALKOTÁSSAL
KAPCSOLATOS VÉLEMÉNYÉRŐL, ISMERETEIRŐL,
GONDOLATAIRÓL. A FÜZETBEN NINCS KELTEZÉS.
KMETTY JÁNOSNÉ EMLÉKEZETE SZERINT FÉRJE
AZ 1920-AS ÉVEKBEN KEZDTE ÍRNI FÜZETÉT**” -
DATÁLJA SZABÓ JÚLIA A JEGYZETFÜZETET,
EGYÜTTAL A **KAROSSZÉKBEN ÜLŐ NŐ**
DATÁLÁSÁT IS ELŐSEGÍTVE. A FESTMÉNY AZ
1920-AS ÉVEK LEGELEJÉN KELETKEZHETETT.

A 20-AS ÉVEK ELŐTTI FESTMÉNYEI - **KÉK
ÖNARCKÉP (1913), NŐ POHÁRRAL (1916),
KÉT NŐI AKT DRAPÉRIÁVAL (1918)** - SOK HA-
SONLÓSÁGOT MUTATNAK A **KAROSSZÉKBEN ÜLŐ
NŐ** CÍMŰ KÉPPEL, DE EL IS TÉRNEK ATTÓL. A KÜ-
LÖNBÖZŐSÉG AZ OBJEKTÍV ÉS SZUBJEKTÍV
MEGKÖZELÍTÉS ELTÉRÉSÉBŐL, ILLETVE EGYÜTT-
HATÁSÁBÓL FAKAD. A KORÁBBI KÉPEKEN VAGY A
LÉLEK TEVÉKENYSÉGE, A TÓNUSOK KERÜLNEK
ELŐTÉRBE, VAGY A FORMAI SZERKESZTÉS A
HANGSÚLYOSABB. A 20-AS ÉVEK AZ ELMÉ-
LYÜLÉS, A KONCENTRÁLT MEGISMERÉS ÉVEI,
KMETTY EGYENSÚLYRA TALÁLÁSÁNAK PERIÓDU-
SA. A CSENDÉLETEK MELLETT A **KAROSSZÉK-
BEN ÜLŐ NŐ** CÍMŰ FESTMÉNYE IS A MAGÁBA
FORDULÓ MŰVÉSZ TUDATOS ÚTKERESÉSÉNEK
TANÚSÁGTÉTELE.

A JEGYZETFÜZET SZÖVEGÉNEK ELRENDEZÉ-
SE ARRA VALL, HOGY AZ ÍRÁS KÉSZÜLT ELŐBB,
TEHÁT A GONDOLAT KONKRÉTAN A TANULMÁNY-
RAJZOK TANULSÁGAIRA VONATKOZIK. KITŰNIK,
HOGY A FEJ ÉS AZ ARC GEOMETRIAI ABSZTRA-
HÁLÁSÁN TÚL A FŐ TÉMA AZ ORR - AMELY AZ
AUKCIÓRA KERÜLŐ FESTMÉNYEN IS KARAKTE-
RESEN JELENIK MEG - KAPCSOLÓDÁSA A HOM-
LOK ÉS A SZEMGÖDRÖK ALKOTTA VONALHOZ. AZ
A TÉRBELI KOMPONÁLÁS, AMELY A TANULMÁNY-
RAJZOKON MEGFIGYELHETŐ, A FEJ KÉT “TÖBB-
IRÁNYBAN HALADÓ TESTBŐL” (KOCKÁBÓL), MINT
KIINDULÓ ALAKZATBÓL VALÓ FELÉPÍTÉSEKÉNT, A
FESTMÉNYEN MÁR ÖSSZEGZÉSKÉNT, KÖNNYE-
DÉN, HARMONIKUSAN VALÓSZUL MEG, TELJES
ÖSSZHANGBAN A FESTMÉNY FINOM, KÉK ÁRNYA-
LATOKKAL ÁTSZÓTT STATIKUS NYUGALMÁVAL.
“**A KÉPZŐMŰVÉSZET A SZEMLELETBEN ÉL ÉS
LÉNYEGE A LÁTOTT VILÁG EGYSÉGES ÉLETÉNEK
HELYES FÖLISMERÉSE**” - VETETTE PAPIRRA A
MŰVÉSZ, ÉS E GONDOLAT SZELLEMEBEN NYÚLT
AZ ECGSETHEZ, AMIKOR A **KAROSSZÉKBEN ÜLŐ
NŐT** MEGFESTETTE.

A FESTMÉNYEN AZ OBJEKTÍV ÉS SZUBJEKTÍV
MEGKÖZELÍTÉS EGYSÉGRE TALÁLT. KMETTY A
KUBIZMUS KOZMIKUS VÁLTOZATÁBAN HISZ,
AMELYET TERMÉSZETES ALAPOKON NYUGVÓ
IGAZSÁGNAK NEVEZ. A FESTMÉNYEN EZ AZ
OBJEKTÍV MÓDBAN, A KUBIZMUS ESZKÖZEI
ÁLTAL VÉGREHAJTOTT FORMAÉPÍTÉSBE
JELENTKEZIK. EZT EGÉSZÍTI KI A SZUBJEKTÍV
MÓD, A MODELL TERMÉSZETI ÉS EMBERI LÉNYÉ-
RE TÖRTÉNŐ HANGOLÁS, HOGY A KETTŐ ÖSSZ-
HANGJA EGYENSÚLYT TEREMTHESSEN. A
MŰVÉSZ KÉPÜNKÖN MEGTALÁLTA AZ ÚTAT,
GYÖNYÖRŰ EGYENSÚLYT TEREMTVE A SZÍNEK, A
TEKINTET, S A HÁTTÉR NYUGALMÁVAL A LÉLEK ÉS
A FORMÁK JÁTÉKOS VETÉLKEDÉSE KÖZÖTT.

F. K.